

Ο Άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης, γεννήθηκε το 759 στη Κωνσταντινούπολη. Ο πατέρας του λεγόταν Φωτεινός και ήταν ταμίας του κράτους. Η μητέρα του λεγόταν Θεοκτίστη και ήταν σπάνια γυναίκα. Στον τάφο της ο άγιος Θεόδωρος έκλαψε και εξεφώνησε λόγο, όπου την χαρακτηρίζει με το όνομα «διμήτηρ», δηλαδή δύο φορές μητέρα. Σα' να της έλεγε• Μία φορά με γέννησες με το φυσικό τρόπο και μία με τρόπο πνευματικό αφού μαζί με το γάλα που με πότισες μου έδωσες και τη διδασκαλία του Χριστού.

Από τέτοια μάνα βγήκε. Από μικρός ακολούθησε την ενάρετη ζωή και δέχθηκε την ελληνική παιδεία. Μελέτησε τους κλασικούς συγγραφείς και προ παντός τους πατέρες της Εκκλησίας. Έγινε σπουδαίος Θεολόγος. Αγάπησε το Χριστό και αφιερώθηκε σ' αυτόν.

Το 781, με προτροπή της μητέρας του Θεοκτίστης, όλη η οικογένεια ασπάζεται τη μοναχική ζωή. Σε ένα μικρό πατρικό τους κτήμα κοντά στο χωριό Σακλουδίωνος της Προύσης ιδρύεται μοναστήρι. Εκεί ο άγιος Θεόδωρος γίνεται μοναχός με ηγούμενο και διδάσκαλο το θείο του Πλάτωνα. Το 789 χειροτονείται ιερέας από τον πατριάρχη Ταράσιο. Και όταν το 794 ο θείος του παραιτήθηκε από ηγούμενος, τον διαδέχεται αυτός στην ηγουμενία. Δεν κράτησε όμως πολύ ο καιρός της ησυχίας. Μετά από δύο χρόνια το 796, συνέβη ένα θλιβερό γεγονός. Ο τότε αυτοκράτορας, ο Κωνσταντίνος ο ΣΤ' (780-797) είχε μία εκλεκτή γυναίκα, τη Μαρία που οι ιστορικοί μαρτυρούν ότι ήταν υπόδειγμα συζύγου. Εν τούτοις ξαφνικά ο αυτοκράτορας τη διώχνει από τα ανάκτορα την στέλνει συνοδεία στρατιωτών σε μοναστήρι, κι εκεί χωρίς τη θέλησή της την κάνει καλόγρια πράγμα που απαγορεύουν οι κανόνες. Και μόνο αυτό; Αφού έδιωξε τη νόμιμη γυναίκα του, παίρνει ως σύζυγος μία νέα, τη Θεοδότη. Ο γάμος έγινε νύχτα. Ένας παπάς από εκείνους που αποτελούν αίσχος για την Εκκλησία του Χριστού -πάντοτε θα υπάρχουν προδότες-, ο Ιωσήφ που ήταν πρωτόπαπας στην Αγία Σοφία, ανέβηκε στα ανάκτορα και στεφάνωσε το παράνομο ζεύγος. Και την άλλη μέρα ο Κωνσταντίνος πήγε με τη Θεοδότη στην Αγία Σοφία, κ' εκεί η παλλακίδα στέφθηκε επισήμως βασίλισσα. Κακό παράδειγμα για μεγάλους και μικρούς.

Μεγάλο το σκάνδαλο. Και όμως κανείς δε μιλούσε. Τότε μέσα στη σιωπή ακούστηκε βροντή. Κάποιος φώναξε. Δεν ήταν πατριάρχης ούτε δεσπότης. Ένας απλό ιερομόναχος, ο ηγούμενος Θεόδωρος - να χουμε την ευχή του-. Αυτός ήλεγξε το παράνομο αυτοκρατορικό ζεύγος και τον αυλοκόλακα ιερέα που τους στεφάνωσε, έκοψε δε και το μνημόσυνο του πατριάρχου Ταρασίου (784-806) αφού κι αυτός δεν τιμώρησε τον παρανομήσαντα ιερέα. Προσπάθησε με κολακείες και δώρα να κάνει τον άγιο Θεόδωρο να συγκατατεθή, εκμεταλλευόμενος και το ότι η Θεοδότη ήταν εξαδέλφη του. Αν ήταν κανένας άλλος, θα είχε χαρά που η εξαδέλφη του έγινε βασίλισσα. Εκείνος όμως δεν σκέφθηκε έτσι. Κι όταν

μία μέρα τόλμησαν να πάνε στο μοναστήρι, ο Θεόδωρος τους έκλεισε κατάμουτρα την πόρτα. Αυτό όμως το πλήρωσε τον συνέλαβαν, τον μαστίγωσαν, και τον έστειλαν εξορία στη Θεσσαλονίκη.

Επειτα, όταν ο Κωνσταντίνος τυφλώθηκε κι έχασε το θρόνο, ο άγιος Θεόδωρος υπέστρεψε από την εξορία το 798 επί της ευσεβούς βασιλίσσης Ειρήνης της Αθηναίας (797-802) και παρέλαβε την ερημωμένη μονή Στουδίου στην Κωνσταντινούπολη. Η μονή Στουδίου έγινε λαμπρό μοναστικό κέντρο, και είχε γαλήνη και πρόοδο για μία περίπου δεκαετία. Έφθασε τότε να έχει χίλιους μοναχούς, που ζούσαν κοινοβιακώς. Κανείς δεν είχε ιδιοκτησία. Και εύρισκες να υπάρχουν εκεί όλα τα επαγγέλματα και γεωργοί και βοσκοί και κτίστες και ξυλουργοί και σιδηρουργοί και αγωγιάτες, και μάγειροι και υποδηματοποιοί ακόμη και τυπογράφοι. Εκεί υπήρχε το μεγαλύτερο τυπογραφείο της Ανατολής οι καλόγεροι ξενυχτούσαν αντιγράφοντας κείμενα. Τα άγια χεράκια τους έγραφαν Αποστόλους, Ευαγγέλια, πατέρας (Χρυσόστομο, Μέγα Βασίλειο, Μέγα Αθανάσιο...), έγραφαν και κλασσικούς (Πλάτωνα, Αριστοτέλη, Θουκυδίδη). Αν υπάρχει σήμερα ο Πλάτων ο Αριστοτέλης και άλλοι κλασσικοί συγγραφείς, αυτό το οφείλουμε στα άγια χέρια των καλογήρων εκείνων.

Το 808 όμως ο άγιος Θεόδωρος αναγκάστηκε να κόψη το μνημόσυνο και του επόμενου πατριάρχου, του Νικηφόρου Α' (806-815). Πρώτον μεν διότι ανέβηκε στο αξίωμα του πατριάρχου αμέσως από λαϊκός και δεύτερον διότι αυτός υποχωρώντας στην επιθυμία του αυτοκράτορα Νικηφόρου (802-811) αποκατέστησε με Σύνοδο τον αυλοκόλακα Ιωσήφ στο Ιερατικό αξίωμα. Από το οποίο είχε καθαιρεθεί επί της βασιλίσσης Ειρήνης. Η νέα διακοπή αυτή του μνημόσυνου στοίχισε στον άγιο Θεόδωρο μια ακόμη εξορία στη νήσο Χάλκη. Μαζί του σκόρπισαν και όλοι οι Στουδίται. Το 811 επέστρεψαν από τη εξορία, αλλά πολύ σύντομα επί Λέοντος Ε' νέος αγώνας τους περίμενε, αποτέλεσμα του οποίου ήταν να διαλυθή η μονή Στουδίου. Φυσικό είναι να ρωτήση κανείς• Μα πως διαλύθηκε μία τέτοια αδελφότης; Αυτή τη φορά ο αγώνας ήταν για τις Ιερές εικόνες, τις οποίες οι εικονομάχοι έκαψαν και κατέστρεφαν. Έκανε μάλιστα στις 25 Μαρτίου του 815, που το έτος εκείνο συνέπιπτε με την Κυριακή των Βαΐων μία μεγάλη λιτανεία μετά τη θεία λειτουργία με τους μοναχούς του μέσα στη πόλι, που πήρε τη μορφή διαδηλώσεως του ορθοδόξου λαού κατά των αιρετικών εικονομάχων. Η διαδήλωση αυτή του στοίχισε πάλι διωγμό και μία τρίτη εξορία. Στρατιώτες μπήκαν στο μοναστήρι δέρνοντας και χτυπώντας, συνέλαβαν τον ηγούμενο και σκόρπισαν τους μοναχούς. Ο άγιος Θεόδωρος εξωραΐστηκε στη Σμύρνη. Τον έκλεισαν στο υπόγειο του μητροπολιτικού μεγάρου και τον μαστίγωναν αλύπητα.

Το 820, επί Μιχαήλ Β' του Τραυλού (820-829), επέστρεψε από τη εξορία, και το 824, μένοντας πάντα ασυμβίβαστος διαμαρτυρήθηκε και για τον παράνομο γάμο και αυτού του αυτοκράτορος.

Το 826 τέλος, μακριά από το μοναστήρι για το οποίο τόσο κοπίασε, αρρώστησε βαρεια και κάλεσε γύρω του όσους είχαν απομείνει από την αδελφότητα του Στουδίου. Ήταν 11 Νοεμβρίου ημέρα Κυριακή και ενώ οι μοναχοί έψαλλαν τον 118ο ψαλμό, ο άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης, ο μαχητής και ομολογητής, ο συγγραφέας και ποιητής έκλεισε τα μάτια του στο μάταιο αυτό κόσμο και παρέδωσε την αγία ψυχή του στα χέρια του Κυρίου, σε ηλικία 67 ετών.

Τι μας διδάσκει ο άγιος Θεόδωρος; Με τις τρεις εξορίες και τις κακουχίες που υπέστη μας διδάσκει να είμεθα έτοιμοι για αγώνες και θυσίες υπέρ της πίστεως. Μας διδάσκει ακόμα με το συγγραφικό και ποιητικό του έργο ν' αγαπούμε την προσευχή και τη λατρεία της Εκκλησίας μας• δικά του έργα είναι οι αναβαθμοί της Οκτωήχου, μεγάλο μέρος του Τριωδίου και του Πεντηκοσταρίου, τα εγκώμια του Επιταφίου θρήνου, που ψάλλονται τη Μεγάλη Παρασκευή, και πολλοί άλλοι ύμνοι, πολλές επιστολές και πολλές κατηχήσεις.

Μας διδάσκει τέλος να περιφρουρήσουμε το ιερό θεσμό της ελληνορθόδοξου οικογένειας. Είναι εθνική συμφορά η διάλυσις της οικογενείας. Οι Ορθόδοξες Ελληνίδες να μένους πιστές στους άνδρες τους, οι ορθόδοξοι Έλληνες πιστοί στις γυναίκες τους, οι γονείς στοργικοί στα παιδιά τους, και τα παιδιά υπάκουα στους γονείς τους.

Αγαπητοί μου! Μεγάλη συμφορά στο έθνος μας είναι η διάλυσις της οικογενείας με τα τόσα διαζύγια που εκδίδονται. Η μασονία μας έχει περικυκλώσει από δυσμάς και ανατολάς, κ' είναι έτοιμο το έθνος να τιναχτεί στον αέρα. Αλλά δεν θα τιναχτή στον αέρα! Υπάρχουν οι μάρτυρες, υπάρχουν οι άγιοι υπάρχουν οι νεκροί, υπάρχει Θεός. Δεν θα τιναχτή στον αέρα, υπό έναν όρον. Ποιον όρο;

«Έως του θανάτου αγωνισταί περί της αληθείας, και Κύριος ο Θεός πολεμήσει υπέρ σου» (Σ. Σειρ. 4,28) Βάλτε το στην καρδιά σας, για να γίνη το ρητό αυτό σύμβολο του αγώνος μας αμήν.